

NORGES BONDELAG

Næringspolitisk
Postboks 9354 Grønland
0135 OSLO
Norge

Vår saksbehandler
Ola Råbøl
95174046

Vår dato
09.03.2020
Deres dato

Vår referanse
19/00794-8
Deres referanse

Oppland Bondelag - Innspill til jordbruksforhandlingene 2020

Uttalelsen fra styret i Oppland Bondelag bygger på et grundig arbeid i lokallagene. De aller fleste lokallagene har svart på Questback til årets forhandlinger. Noen lokallag har i tillegg gitt skriftlige innspill direkte til fylkeslaget. Vi har fått skriftlige innspill fra frukt- og bærutvalget og planteproduksjonsutvalget i Oppland Bondelag, og vi har fått innspill fra flere samarbeidende organisasjoner i landbruket.

1. Oppsummering av prioriterte tiltak

Økte inntektsmuligheter og gode velferdsordninger er avgjørende for økt matproduksjon og rekruttering til næringa. Økte inntekter må være hovedfokuset i jordbruksforhandlingene.

Det er en stor utfordring å komme på offensiven i klimadebatten. Vi må få flere til å forstå at matproduksjon med bl.a. bruk av gras- og beiteareal og produksjon av rødt kjøtt ikke er problemet men en del av løsningen på klimautfordringene.

Oppland Bondelag er bekymret for en del av utviklinga i landbruket, ikke minst den store reduksjonen vi har hatt i korndyrkinga de siste årene. Korndyrking er nøkkelen til selvforsyning og beredskap. Vi må sørge for å ha en produksjonsfordeling slik at vi produserer korn der det er naturgitte forhold for det. Oppland Bondelag mener det er avgjørende å styrke økonomien i korndyrkinga.

Det er nødvendig å sikre økonomien i mjølkeproduksjonen for å beholde denne produksjonen over hele landet.

Prioriteringene fra Oppland Bondelag:

- Styrke økonomien i kornproduksjon
- Styrke fraktordningene i landbruket
- Styrke økonomien på små og mellomstore bruk, blant annet gjennom virkemidler til fornying og vedlikehold av driftsapparat
- Stimulere til bedre utnyttelse av gras- og utmarksressurser
- Sikre produksjonsfordelingen og et aktivt landbruk over hele landet

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse:
Kirkegata 70
2609 LILLEHAMMER
Oppland Bondelag (intern)
Bondelagets Servicekontor AS

Besøksadresse:
Skogbrukets Hus, Kirkegata 70
2609 LILLEHAMMER
Org.nr.: 939678670
Org.nr.: 985063001 MVA

Telefon:
61051800

Bankkonto: 8101.05.12891
Bankkonto: 8101.05. 91392

E-postadresse:
oppland@bondelaget.no

Internett:
<http://www.bondelaget.no/oppland/>

Vår dato
09.03.2020

Vår referanse
19/00794-8

2. Inntektsramme og fordeling på pris og tilskudd.

Ambisjoner

Oppland Bondelag mener vi må få en inntektsutvikling som reduserer det kronemessige inntektsgapet til andre yrkesgrupper.

Målpriser

Vi har de siste årene hatt mindre prispåslag på flere produkter enn den gjennomsnittlige kostnadsutviklingen. Dette er en krevende situasjon over tid. Bønder må, i likhet med andre næringsutøvere, kunne ta ut kostnadsøkningen i markedet. Målpris må likevel vurderes opp mot markedssituasjonen i produksjonen og hvor godt tollvernet fungerer i de ulike produksjonene. For de produksjoner og produkter der det er underskudd og / eller muligheter i markedet, bør prisene økes mer enn kostnadsveksten.

Oppland Bondelag mener kornprisen må opp betydelig mer enn kostnadsøkningen. Vi må akseptere at kraftfôrprisen øker noe, men kostnadsøkningen på kraftfôr må i hovedsak kompenseres med økte tilskudd og økt prisnedskrivning på korn.

Oppland Bondelag mener det må jobbes mer for å se om det er praktiske og gode løsninger til å differensiere prisnedskrivning på korn til ulike dyreslag. Eventuell lavere prisnedskrivning på korn til kraftfôr til drøvtyggere må kompenseres med økt areal- og/eller dyretilskudd. En evt. differensiert prisnedskrivning på korn skal ikke bidra til økte prisforskjeller på kjøtt fra de ulike dyreslagene ut i butikk.

Budsjettoverføringer

Det er behov for økte budsjettmidler for at bønder skal kunne få nødvendig inntektsutvikling. Dette må skje gjennom friske budsjettmidler og ikke ved å omfordele budsjettmidler mellom produksjoner og produsentgrupper.

Oppland Bondelag er opptatt av at budsjettmidlene skal gå til de aktive brukerne, og midlene skal bidra til å utjevne inntektsforskjeller mellom størrelse, distrikt og produksjoner. Budsjettmidlene er avgjørende for å sikre variert bruksstruktur og et aktivt landbruk over hele landet.

Prioriteringer

- Kornprodusentene må prioriteres, og inntektsøkningen må komme både med økt pris og økt arealtilskudd
- Videreføre satsinga i grøntsektoren
- Alle områder må få en inntektsøkning, men det er fortsatt behov for en ekstra styrking i distriktene
- Små og mellomstore bruk må prioriteres
- Gjeninnføre tak på husdyrtilskuddet og arealtilskudd

Oppland Bondelag mener det er viktig at tilskuddsordningene differensieres slik at de sikrer både struktur og distrikt. Med den utflatingen av tilskudd som skjedde i jordbruksforhandlingene i 2014, er det nødvendig med fortsatt styrking av økonomien på de små og mellomstore brukene.

Vår dato	Vår referanse
09.03.2020	19/00794-8

Økt budsjettramme må brukes til økt tilskudd på de første enhetene.

Arealtilskudd til gras i sone 3 ble redusert og i sone 1 helt fjernet i 2017. Flere områder i sone 1 og sone 3 er ikke egnet for annet enn grasproduksjon. Det er for unyansert å definere hele sone 1 og 3 som «Kornområde».

Husdyrprodusenter i sone 1 og 3 har blitt straffet økonomisk de siste jordbruksoppgjørene. Redusert arealtilskudd er en ting, men de økonomiske utslagene har økt i og med at driftstilskudd for mjølkeku og spesialisert storfekjøttproduksjon også er differensiert etter arealsoner. Det er mange husdyrprodusenter i sone 1 og 3 som har minst like store utfordringer både klimatisk og arronderingsmessig som en del av produsentene i arealsone 5. Oppland Bondelag ønsker at sone 3 deles i to soner, 3A og 3B, der 3A gjelder områder som er egnet for kornproduksjon mens 3B gjelder områder som kun er egnet til grasproduksjon. Skillet mellom sone 3A og 3B kan for eksempel settes ved en høyde over havet inntil vi får bedre dokumentasjon på hvilke arealer / områder som egner seg for korndyrking.

Oppland Bondelag er svært godt fornøyd med det nye pyramidetilskuddet som ble innført for mjølkekyr i 2018, og vi foreslår at pyramidetilskudd innføres også for ammeku og sau.

Med den krevende markedssituasjonen vi har for de fleste dyreslag, er det viktig å prioritere styrking av de tilskuddene som ikke er produksjonsdrivende.

3. Storfekjøtt – Ammeku

Mange er bekymret for at vi kan få overproduksjon av storfekjøtt. Selv om det nå ser ut til å være noenlunde balanse i markedet, mener Oppland Bondelag at vi må være forsiktige så vi ikke kommer i en overproduksjonssituasjon på storfekjøtt. En må være restriktiv når det gjelder investeringstilskudd til økt ammekuproduksjon.

For å sikre økonomien til de mindre brukene, må det være høyest dyretilskudd for de første dyrene. Oppland Bondelag går inn for pyramidetilskudd for ammeku etter samme prinsipp som tilskuddet som ble innført for mjølkeku i 2018.

Oppland Bondelag mener at det er mye å hente på å produsere storfekjøtt i kombinasjon med mjølkeproduksjon. Vi ønsker at det ses nærmere på tiltak som kan stimulere til mer storfekjøttproduksjon på NRF-kua (kombinasjonskua) på mjølkebrukene.

Oppland Bondelag mener prisforskjellen mellom O og O+ er for stor, og den bør reduseres. Dette vil også bidra positivt i klimaregnskapet da kombinasjonskua er kåret til klimavinner i mjølk- og storfekjøttproduksjonen.

4. Sau / lam

Saueprodusenten har vært og er i en vanskelig situasjon med overproduksjon og stor reduksjon i utbetalingsprisen til bonden. Reduksjon av lageret har krevd store prisavslag med redusert inntekt for produsentene som resultat. For å sikre økonomien i saueproduksjonen, er det viktig at vi har markedsbalanse.

Oppland Bondelag foreslår økt dyretilskudd opp til 150 dyr samt et pyramidetilskudd.

Vår dato
09.03.2020

Vår referanse
19/00794-8

Kvalitetstilskuddet bør fortsatt slå inn på 16 kg og O+.

Beitetilskudd er viktig for å sikre økonomien i saueholdet. Tilskuddet på utmarksbeite og innmarksbeite må videreføres og økes. Oppland Bondelag foreslår at vi differensierer beitetilskuddet med høyere sats for de 400 første lammene.

Det er en forutsetning for bruk og utnyttelse av utmarksbeite at vi gjennomfører en rovdyrforvaltning i henhold til Stortingets vedtak. Herunder forebyggende uttak på sporsnø og effektiv skadefelling.

Investeringstilskudd bør gis til renovering, modernisering av fjøset og ved generasjonsskifte. Tilskuddet må gis til bygging innenfor dagens driftsomgang, evt. kan det tillates en liten økning hvis gårdens ressurser tilsier det.

FKT midler må økes i tråd med utfordringene. Det er viktig å få på plass midler også for beitebrukere som ikke rammes direkte med egne tap. Hele beitelag/ beiteområder rammes i praksis av rovdyr på feil plass.

5. Svinekjøtt

Markedssituasjonen for svin har vært krevende en god stund, men det ser nå ut til at vi kan få et marked i noenlunde balanse. Dette bl.a. takket være de markedsregulerende tiltak en fikk gjennomslag for i jordbruksforhandlingene i 2018. God markedsbalanse er avgjørende for å få en nødvendig bedring i økonomien i svineholdet.

Oppland Bondelag mener det er grunnlag for å heve målprisen i de kommende forhandlingene.

For å styrke de minste besetningene, foreslår vi at husdyrtilskuddet økes og at det fortsatt gis til de første 35 purker. For slaktegris bør husdyrtilskuddet gis til de første 700 dyrene.

Svinebønder må få full kompensasjon for alle ekstra kostnader og alt ekstraarbeid som bekjempelse og sanering av MRSA medfører.

Vi ønsker ikke villsvin i norsk fauna, og det må settes inn tiltak for å fjerne dem. Dette må følges opp med økonomiske virkemidler.

6. Egg og kylling

Det viktigste for økonomien i eggproduksjonen er at en får balanse i markedet. Det må gis investeringsmidler for å tilpasse produksjonen til nye krav.

For kyllingprodusentene er det avgjørende at markedsaktørene jobber sammen for å få markedet i balanse slik at økonomien til gjenværende produsenter sikres.

Både for egg og kylling er frakttilskudd viktig for å sikre at produksjonen ikke konsentreres rundt slakterianleggene.

Vår dato
09.03.2020

Vår referanse
19/00794-8

7. Ku- og geitemelk

Det er fortsatt behov for å styrke økonomien i melkeproduksjonen, spesielt på de små og mellomstore brukene. Pyramidetilskuddet som ble innført i 2018 var et steg i riktig retning.

Prioritering av investeringsvirkemidler til de små og mellomstore melkebrukene må videreføres.

Oppland Bondelag mener at målprisen må økes. Tollvernet må styrkes for å redusere import av meieriprodukter.

Husdyrtilskuddet må økes i de laveste intervallene, og driftstilskuddet må økes. Oppland Bondelag ønsker ikke større differensiering i driftstilskuddet til melkebruk i sone 3 og sone 5.

Det må nå stimuleres til å holde oppe kutallet framfor å øke avdrått per ku. Dette bl.a. for å sikre mordyrtallet, storfekjøttproduksjonen og for å bidra til at det brukes en større andel norskprodusert korn til kraftfôr til melkekyrne.

PU-ordningen

Gjennom PU-ordningen sikres lik pris på melk uavhengig av hvor melka er produsert og hva den anvendes til. Vi ser nå at mye midler fra PU-ordningen går til konkurrentene til Tine. Dette reduserer pris til bonde og det svekker konkurransekraften for norsk melk. På sikt utfordrer det mulighetene for å opprettholde melkeproduksjon over hele landet.

Oppland Bondelag mener PU-ordningen må gjennomgås med tanke på å redusere tilskuddene til konkurrerende aktører til Tine. Hvis Staten mener det fortsatt skal gis konkurransevridende støtte, må denne betales av staten og ikke av Tine-leverandørene gjennom PU-ordningen.

Kvoteordningen

Kvoteordningen må fortsatt være en del av jordbruksavtalen. Det er avgjørende viktig å ha et kvotesystem framover. Kvoteprisen, både for leie og kjøp har økt skremmende mye de siste årene, og en bør finne ordninger som kan dempe denne prisgaloppen. Dette har Oppland Bondelag gitt innspill på i egen sak.

Oppland Bondelag mener at kvotetaket må reduseres, men ikke med tilbakevirkende kraft. De som er over det nye kvotetaket, må få beholde kvoten sin.

Oppland Bondelag mener at den statlige andelen ved salg og utleie av melkekvote bør settes til minimum 30%. Dette skal ikke gjelde ved forlengelse av eksisterende leieavtaler.

Oppland Bondelag er opptatt av at melkeproduksjonen i størst mulig grad beholdes og er mest mulig stabil i de områder vi har produksjonen i dag. Dagens kvoteregioner må beholdes.

Geit

Dyretilskuddet for geit må økes. Forskningsprosjektet om kvalitetskrav på geitemelk må videreføres.

Vår dato
09.03.2020

Vår referanse
19/00794-8

8. Grønnsaker, frukt og bær og potet

Det viktigste for å sikre grøntnæringa gode inntektsmuligheter framover er å styrke tollvernet.

Oppland Bondelag mener det må innføres avgift på importerte matvarer som er behandlet med plantevernmidler som ikke er godkjent i Norge.

Grøntprodusentenes Samarbeidsråd (GPS) må bestå.

Grønnsaker

Oppland Bondelag foreslår at målprisene økes. Prisøkningen må vurderes ut fra markedssituasjonen for de forskjellige grønnsakslagene, men i hovedsak må prisen økes minst tilsvarende kostnadsveksten. For de grønnsakene der det er god etterspørsel i markedet og der det over flere år har vært enkelt å oppnå målpris, bør målprisen heves mer.

Oppland Bondelag mener det bør innføres en frakttilskuddsordning inn til foredlingsanlegg.

Vi foreslår at det utredes en ordning for håndtering av utsortert vare på grønt-pakkeriene slik at det kan nyttes av næringsmiddelindustrien.

Oppland Bondelag mener det må gjeninnføres tak på arealtilskuddet til grønnsaker.

Frukt og bær

Det bør innføres en særskilt tilskuddsordning for bær til konserverindustri.

Det må premieres å produsere kvalitet og mengde. Distrikts- og kvalitetstilskuddet til frukt og bær må heves.

Arealtilskudd til frukt foreslås økt til nivå på bær.

Oppland Bondelag mener en må ha tak på arealtilskuddet til frukt og bær.

Det bør etableres et tilskudd til bærmottak etter mal av tilskuddet til fruktlager.

Grensevern må opprettholdes for å sikre friskt plantemateriale og god plantehelse.

Potet

Potetproduksjonen har gått drastisk ned de siste årene. Produksjonen kjennetegnes av store kostnader og høy risiko, og lønnsomheten i produksjonen er for dårlig. Økonomien i potetproduksjonen må styrkes.

AK-tilskuddet for potet må økes.

Målprisen på potet må heves mer enn kostnadsveksten.

Det er viktig å opprettholde avrensordningen. Oppland Bondelag mener det bør innføres en frakttilskuddsordning for avrenspotet. Dette er et effektivt tiltak for å redusere matsvinn.

Vår dato
09.03.2020

Vår referanse
19/00794-8

9. Korn og kraftfôr

Økt kornproduksjon er avgjørende for at Norge skal kunne øke matproduksjonen og matberedskapen. Oppland Bondelag mener at økonomien i kornproduksjonen må styrkes betydelig, og at dette må være en prioritert sak i årets jordbruksforhandlinger.

Virkemidlene som skal bidra til å styrke kornøkonomien, må innrettes slik at de som har areal som er egnet til kornproduksjon, finner det mest lønnsomt/interessant å drive med korn. For å stimulere ekstra til dyrking av protein- og oljevekster, bør det vurderes å dele korn og protein- og oljevekster i to arealgrupper.

Oppland Bondelag foreslår målprisøkning på korn godt over kostnadsveksten. Vi foreslår en større prisvekst på hvete og protein- og oljevekster enn på bygg og havre.

Vi trenger pris- og tilskuddsordninger som stimulerer til økt produksjon av korn med riktig kvalitet, og det må arbeides videre med styrking av systemer for prising etter kvalitet.

Arealtilskuddet til korndyrking bør økes, og den bør økes mest på de første 600 dekar. For å stimulere til økt kornproduksjon i mer marginale strøk, er det avgjørende at arealtilskuddet økes i sone 5 og oppover.

Vi foreslår at det i tillegg innføres et ekstra arealtilskudd / driftsulempetilskudd på jordstykker under 20 dekar. En alternativ modell er at hvert jordstykke får kr 1.000 uavhengig av størrelse i tillegg til tilskuddet pr. dekar.

Økt kornpris medfører økt mjøl- og kraftfôrpris. Prisnedskrivningen på norsk matmjøl bør styrkes for å sikre norsk mjøl til norske bakerevarer. Økt pris på fôrkorn må kompenseres først og fremst med økt prisnedskrivning, men vi må også akseptere en liten økning i kraftfôrpris.

Oppland Bondelag mener det må stimuleres til mer hjemmelagring av korn, bl.a. ved at flere bygger korntørker på gården. Dette må stimuleres gjennom investeringsmidler og ved å sette en prisløype på korn som gjør det interessant å lagre kornet hjemme utover høsten og vinteren.

Det er viktig at Norge har beredskapslager for både såfrø, såkorn og matkorn.

10. Andre produksjoner

Honning

Bier er viktig for å sikre pollinering av frukt, bær og oljevekster. Oppland Bondelag mener det er viktig å stimulere honningproduksjon og foreslår at tilskudd per bikube økes.

Oppland Bondelag foreslår at det gis et økt tilskudd per bikube ved økologisk honningproduksjon.

11. Investeringer

Det er stort behov for kapital i landbruket framover til oppgradering og vedlikehold av driftsapparatet i takt med de krav som stilles og den utviklingen som skjer. Dette gjelder

Vår dato	Vår referanse
09.03.2020	19/00794-8

innen både husdyr- og planteproduksjon; så som fjøs, tørker, lager og vatningsanlegg. Tilgang på nødvendig og rimelig kapital er en av de største utfordringene for næringa, og spesielt ved generasjonsskifter er det stort behov for rimelig kapital. Behovet for investeringskapital er så stort at Oppland Bondelag mener at en del av midlene må hentes utenfor jordbruksavtalen.

Vi er fornøyde med at det i forhandlingene i 2017 kom inn en formulering om at 15-30 kyrs fjøs skal prioriteres, men det må jobbes intenst for å få til en større investeringspakke øremerket fjøs, nye og ombygging, for å møte løsdriftskravet. Det må være et mål å gi midler til investeringer som er i tråd med gårdens ressursgrunnlag.

Det er viktig at en kan få investeringsmidler uten å utvide produksjonen på gården, og vi støtter prinsippet om at en ved vurdering av økonomien ved en investering skal se på hele gårdens ressurser.

Etter de to siste vekstsesonger med både tørke og vanskelige innhøstingsforhold, har vi fått stort fokus på tørke- og lagerkapasitet på den enkelte gård. For korn er den svært begrenset. Oppland Bondelag støtter behovet for investeringsstøtte til vatningsanlegg og gardskorntørker. Mulighet for investeringsmidler til lagring og videreforedling av poteter, grønnsaker, frukt og bær må også videreføres.

Oppland Bondelag mener det er avgjørende at det volumproduserende landbruket sikres nok kapital til vedlikehold og fornying. Volumproduksjon er også helt nødvendig for å starte annen næringsutvikling på gården og for å opprettholde råvaretilgang til næringsmiddelindustrien.

Det er behov for større pott til Investerings- og Bygdeutviklingsmidler.

Oppland Bondelag mener det må stilles mye mer kapital til grøfting og nydyrking. Dagens sats til grøfting er for liten til å gi nødvendige stimuli der det må grøftes med gravemaskin. Grøfting og nydyrking er viktige tiltak for å øke andel norske ressurser i matproduksjon og ikke minst er det viktige klimatiltak i landbruket.

12. Velferdsordninger

Gode velferdsordninger er viktig for rekruttering til næringa. Velferdsordningene bør være ett av de prioriterte områdene også i år.

Tilskudd til avløsning til ferie og fritid og ved sykdom og svangerskap er de viktigste velferdsordningene. Det er også viktig å styrke rammevilkårene for landbruksvikarordningen framover.

Det er bra at vi har fått en økning i satsene i de siste oppgjørene, og Oppland Bondelag mener satsene må økes ytterligere. De må følge kostnadsutviklingen.

Oppland Bondelag mener at de første 16 dagene med avløsertilskudd ved sykdom og fødsel mv. ikke skal samordnes med andre inntekter i det hele tatt. Prinsipielt mener vi at avkorting p.g.a. inntekt utenom bruket ved sykeavløsning må fjernes.

Oppland Bondelag mener dokumentasjonskravet for avløsertilskudd må bestå.

Den kollektive sykepengeordningen og tidligpensjonsordningen må videreføres. Satsene i tidligpensjonsordningen har stått stille i mange år. Det er på tide at den økes.

13. Økologisk landbruk

Oppland Bondelag mener det viktigste er at vi har stor nok økologisk produksjon til å etterkomme etterspørselen i markedet for å unngå import av økologisk produserte matvarer.

Oppland Bondelag mener økonomi og faglig rådgiving er de viktigste tiltakene for å øke økologisk produksjon.

Det er mangel på økologisk korn. Økonomien i økologisk kornproduksjon må styrkes i takt med økonomien i konvensjonell korndyrking, og prisen må settes slik at det blir en motivasjon for å dyrke økologisk korn. Prisedskrivning for økologisk korn må beholdes.

Merpris for økologiske produkter bør, ideelt sett, tas ut i markedet. For de produktene der etterspørselen er større enn produksjonen, må vi sette inn nødvendige tiltak og økonomiske virkemidler for å stimulere til økt produksjon.

14. Landbrukets nedbygging av matjord

Landbrukets egen nedbygging av matjord har skjedd og skjer først og fremst ved bygging av nye driftsbygninger.

Oppland Bondelag mener det er viktig å ha fokus på denne problemstillingen, og vi mener at holdningsendringer og god hjelp ved planlegging av nye fjøs eller andre bygg kan redusere nedbygging av dyrka mark. Et annet tiltak kan være å gi tilskudd til riving av eldre fjøs eller andre bygninger slik at en kan bygge på tomt som har vært benyttet tidligere. Det må bli enklere å få tillatelse til å rive gamle driftsbygninger.

15. Dyrevelferd

Oppland Bondelag er opptatt av godt dyrehold og at bøndene har gode rutiner og holdninger til stell av dyr.

Vi kan ikke godta at dyr lider unødvendig, og saker om dårlig dyrehold er svært negativt for næringas omdømme og for alle de som steller dyra sine godt.

Både organisasjonene og hver enkelt på sin plass må ha fokus på god dyrevelferd. Oppland Bondelag mener de mest aktuelle tiltakene for å sikre god dyrevelferd er:

- Arbeidet med dyrevelferdsprogrammer for alle produksjoner
- Organisasjonene må snakke mer om holdninger og rutiner i alle sammenhenger og sette dyrevelferd høyere på dagsorden
- Oppfordre til besøksgrupper / nabogrupper
- Alle som har jobber som medfører besøk i fjøs, må bevisstgjøres og tørre å si fra hvis de ser noe som ikke er bra
- Besøk av veterinær minst en gang i året
- Styrke Mattilsynet

16. Klima

Oppland Bondelag mener det er viktig å støtte opp om og styrke gode klimatiltak gjennom økte budsjetttrammer, men vi kan ikke løse alle klimautfordringene og tiltak gjennom jordbruksavtalen.

Oppland Bondelag ser fram til å komme i gang med klimakalkulator og førsteråd til produsenter som ønsker en "klimagjennomgang" på egen gård. Den enkelte bruker vil da få bedre kunnskap om hvilke tiltak som bør iverksettes på sin gård, og vi vil etter hvert få bedre oversikt over hvilke tiltak som blir de viktigste å støtte i klimaarbeidet.

Oppland Bondelag mener det er viktig å støtte arbeidet og forskningen omkring presisjonsjordbruket.

Generelt er Oppland Bondelag opptatt av at det må forskes mer på klimatiltak innen landbruket for å finne gode og økonomisk akseptable løsninger på en del utfordringer, bl.a. produksjon av biogass fra husdyrgjødsel. Vi er videre opptatt at det gis midler til forskning på biokull og hvordan det kan bidra til økt karbonbinding.

Oppland Bondelag er opptatt av at vi må komme mer på offensiven i klimadebatten slik at flere forstår at norsk matproduksjon ikke er problemet, men en del av løsningen på klimautfordringene. Samtidig må vi være tydelige på at matproduksjon medfører klimautslipp.

17. Annet

Avlingsskade

Oppland Bondelag mener at det er avgjørende å beholde avlingsskadeordningen tilnærmet lik i dag. Det er likevel behov for noen justeringer og endringer:

- For husdyrholdere – gi mulighet for individuell behandling for de som kan dokumentere avlingsnivå over år
- Ta en gjennomgang av avlingssoner eng
- For planteproduksjon – se på muligheten for å ta inn verdien av avlingen og ikke bare mengde for potet, grønnsaker, frukt og bær og såkorn
- Dele grønnsaker i flere vekstgrupper
- Øke taket på avlingsskadeerstatningen

Opplysningskontorene

Alle opplysningskontorene må bestå!

Strøm

I tørkesommer er det mange som bruker mye penger på vatning. Vi oppfordrer Norges Bondelag til å arbeide aktivt for å få tilbake «sommertariffen» på strøm til vatningsanlegg, og at vi må slippe den høye nettleien ved at anleggene ofte kommer inn under «Industritariff».

Beitetilskudd

Beitetilskudd er viktig for å utnytte de store beiteressursene vi har både på innmark og ikke minst i utmarka. Oppland Bondelag mener at beitetilskuddet bør økes både for småfe og storfe, men at en bør vurdere å differensiere satsene på antall dyr.

Vår dato	Vår referanse
09.03.2020	19/00794-8

Før siste revidering av Regionalt Miljøprogram hadde Oppland en ordning med utmarksbeitetilskudd for mjølkekyr og kastrater. Dette ble borte i den nasjonale menyen for RMP. Oppland Bondelag foreslår et ekstra utmarksbeitetilskudd til mjølkekyr og kastrater.

Miljøvirkemidler

RMP og SMIL

Gjennom revidering av de Regionale Miljøprogrammene og samordning av RMP-programmene i Oppland og Hedmark, nå Innlandet, ble det noen utfordringer med finansiering av enkelte tiltak, bl.a. tilskudd til klimavennlig spredning av husdyrgjødsel. Oppland Bondelag mener det er nødvendig med økt bevilgning til Regionale miljøvirkemidler.

Det er viktig å beholde SMIL-midlene slik at en del tiltak kan prioriteres lokalt. Det er viktig å presisere at retningslinjer for SMIL-midlene skal utarbeides i dialog mellom kommune og lokale faglag.

Grøfting og nydyrking

Grøfting er et viktig miljøtiltak, og Oppland Bondelag mener støtten må økes. Grøftetilskuddet er for lite i forhold til total kostnadene med grønning. For å stimulere til mer grønning mener Oppland Bondelag at tilskudd til grønning må økes til 50 % av kostnaden. Videre må det kunne søkes om grønningstilskudd både til vedlikeholdsgrønning og til nygrønning.

Oppland Bondelag mener det bør innføres tilskudd til nydyrking. Tilskuddet forutsetter at dyrkinga ikke gir negative effekter på klima og miljø.

Fraktordninger

Det er viktig å sikre økonomi til fraktordningene i landbruket. Støtten til fraktordningene må økes.

RÅK-ordningen

RÅK-ordningen må bestå og styrkes tilstrekkelig til å opprettholde og øke forbruket av norske råvarer og sikre arbeidsplasser i næringsmiddelindustrien.

Rekruttering og utdanning

For å styrke rekrutteringa mener Oppland Bondelag det er viktig å styrke kapitaltilgangen til yngre bønder. Vi foreslår at det innføres rentestøtteordning for unge bønder.

Oppland Bondelag er opptatt av at naturbruksutdanninga legges opp slik at den blir interessant og lett tilgjengelig både for ungdom og de som ønsker seg inn i næringa i mer voksen alder. Oppland Bondelag mener det er viktig å opprettholde tilbudet om voksenalderkurs.

Forskning og utvikling

Et avansert og høyproduktivt landbruk er avhengig av aktiv forskning og rådgiving. Det er viktig å øke bevilgningene til disse formålene. Grunnforskning, anvendt forskning og

Vår dato	Vår referanse
09.03.2020	19/00794-8

utvikling er viktig for å utnytte produksjonsmulighetene og kunne øke produksjonen. Videre er det viktig å satse på formidling av forskningsresultater.

Vern av dyrka jord

Det er viktig å styrke vernet av den dyrka jorda vi har i landet. For å motvirke presset på nedbygging, må det legges høye avgifter på nedbygging av dyrka jord samtidig som utbygger må pålegges å ta vare på og flytte matjorda i henhold til anbefalt prosedyre fra NIBIO.

Søknad og utbetaling av produksjonstilskudd

Oppland Bondelag mener at produksjonstilskudd til husdyr bør beregnes ved å ta i bruk husdyrregisteret og dermed fjerne telledatoer.

Avgift på plantevernmidler

Avgiftsforskjellen mellom plantevernmiddelklassene må reduseres fordi ordningen ikke virker etter sin hensikt. Avgiftsforskjellene kan medføre resistensproblemer ved at en benytter de billigste midlene. Alle avgiftsmidler må tilbakeføres til forskning og utvikling av ulike bekjempingsstrategier. Subsidiært må hele avgiften fjernes.

Skatt, avskrivninger, avgifter og fond

Skatter og avgifter må ses i sammenheng, slik at en får en total reduksjon. Selv om skatt ikke er tema i jordbruksforhandlingene, vil Oppland Bondelag likevel påpeke viktigheten av å redusere skatt- og avgiftsnivået.

Det er viktig at tilleggsnæringer basert på gårdens driftsapparat og ressurser inngår i grunnlaget for jordbruksfradrag.

Formuesskatt

Oppland Bondelag mener at skatt på næringsformue / arbeidende kapital i landbruket må bort.

Avskrivninger og -satser

Oppland Bondelag mener at avskrivningssatsen for saldogruppe landbruksbygg bør økes.

Fondsavsetninger

Oppland Bondelag mener det i enkeltpersonforetak må gis åpning for å avsette til fond, lignende skogfond. Dette er viktig for å møte store framtidige investeringer og næringsutvikling, både innenfor tradisjonelt landbruk og andre bygdenæringer. Det er også viktig å få mulighet til å avsette i fond for å kunne investere i mer klimasmarte løsninger og for å møte eventuelle større klimabetinga avlingsskader.

Med hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Vår dato Vår referanse
09.03.2020 19/00794-8

Kopi til:

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Næringspolitisk		Postboks 9354 Grønland	0135 OSLO
Næringspolitisk	Anders Huus	Postboks 9354 Grønland	0135 OSLO